

FOAIE

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 18.

Duminescá 4. Maii.

1841.

БОГЪЦІА НАЦІОНАЛЪ.

(Канер).

Критика системѣ индустриале.

Чел дин тѣѣ шѣ маї mare merit ал системѣ индустриале есте, къ дувѣдѣтелие sale de овце сѣнт темеіеле економіеї націонале шѣ економіеї политиче дин зѣоа de астѣзѣ, че се кѣлтивез къ деосивіре de тоате націе шѣ статѣриле чивілизате, спре дптѣдирѣ шѣ кредерѣ богѣдїеї націонале шѣ а ферічирїї de овце. Кѣтре ачѣста, тревѣе съ се дѣ о деосивітѣ лавѣ лѣ Adam Сmit, къ ел с'а декларат къ кѣраж дппротива грешѣлор системѣ меркантіе, каре domпѣ маї дп тоате статѣриле; асепенѣ шѣ дппротива системѣ фисіократиче, але кѣриа дувѣдѣтѣрї деспре дптѣрѣдирѣ тѣтѣрор тѣѣларіор соціетѣдїї дп продѣктівї шѣ инпродѣктівї, шѣ деспре ашѣзарѣ а знеї дѣждїї пѣмаї, пѣ ера de сѣферит.

Дар не лѣнгѣ тот мерітѣл чел стрѣлѣчїт ал ачестїї системѣ, тревѣе съ тѣртѣрїсїт, къ нїчї еа пѣ есте скѣнатѣ de оаре каре грешѣї:

1., Тоате дувѣдѣтѣриле лѣї Сmit, ор кѣт сѣнт de лѣминатте, пѣ сѣнт пѣсе дп орѣдївалѣ систематїкѣ, шѣ тоате пѣрѣїле сѣнт ашезате зпа лѣнгѣ алта, фѣрѣ кѣ-

влѣнт шѣ пѣмаї дѣпѣ вое; кѣтре ачѣста, темеіеле ачестїї системѣ, дѣпѣ пѣперѣ лор дп лѣкраре, аѣ фост сокотїте пемїжлочїт пѣмаї пентрѣ богѣдїа націоналѣ а Енглїтерїї.

2., Нѣ есте адеврѣат къ пѣмаї лѣкрѣл, тѣнка саѣ остепѣла есте сїнгѣрѣл ісвор ал вѣзѣрїлор шѣ, прїп зрмаре, ал богѣдїеї націонале шѣ ал ферічирїї de овце. Есте шѣ алт ісвор каре есте патѣра, кѣчї патѣра не дплеспеце тѣлте вѣзѣрї, фѣрѣ вре о кїелтѣвалѣ de лѣкрѣ; шѣ de ачѣл лѣкрѣл, кѣт пентрѣ продѣктеле пѣтѣлѣтѣлѣї, пѣ се поате сокотї de ісвор, чї пѣмаї ка зп мїжлок атѣтор пентрѣ богѣдїа націоналѣ шѣ ферічирѣ de овце. Дїптр'ачѣста зрмѣзѣ, къ преѣл вѣзѣрїлор, пѣ се разїтѣ пѣмаї не лѣкрѣл че с'а пѣс спре агопїсирѣ ачелор вѣзѣрї, фїїнд дп калїтатѣ прїмїтївѣ (дїп тѣї) а продѣктелор пѣтѣлѣтѣлѣї, преѣт: дп пѣтѣлѣт, дп лемне, саре, вѣлѣдїї, шѣ алтеле, се копрїнде о mare парте дїп преѣл лор, маї пайнте de че с'ар фї сѣпѣс ла лѣкрѣ. Асепенѣ п'аре тот лѣкрѣл ачелаш преѣ, кѣчї есте шѣ лѣкрѣ каре пѣ ісвѣтеце шѣ каре се пїерде дп задар, шѣ дп тѣлте дптѣлѣпѣрї, преѣл вѣзѣрїлор креѣе саѣ skade, пѣ дѣпѣ лѣкрѣл че с'а пѣс пентрѣ дѣлселе, чї

дѣпъ деосивите дѣпѣмилътоаре дѣппре-
жърѣрї.

3., Ла дѣпѣрѣрїѣ лѣкрѣлѣї, Сміт іа
дѣп вѣгаре де сѣмъ, маї кѣ деосивіре, лѣ-
крарѣ матеріалъ шї нѣ прецѣеде, дѣпъ
кѣм се кѣвіне, лѣкрарѣ нѣтерілор сѣфле-
теціі каре, нѣ нѣмаї дѣп старѣ де о дѣпал-
тѣ чївілізаціе, дѣп о дѣплеспіре фоарте ма-
ре дѣпіндерїї шї десѣвѣршїрїї лѣкрѣлѣї ма-
теріал; чї кіар шї дѣп сіне нѣмаї сокотїтѣ,
фаче дѣп сѣра шїїнцелор, а артелор шї а
слѣжвелор пѣвлїче, сѣ дѣпайтезе дѣптрѣн
кїп фоарте імпортант, де шї нѣ се поате
калкѣла дѣп нѣтере, десволтарѣ тѣтѣлор
нѣтерілор впеї пації, прекѣм шї ферїчірѣ еї.

4., Сміт чере о словозенїе пемѣр-
цінїтѣ пемтрѣ лѣкрарѣ оменѣскѣ, преїп-
жанд кѣ ачѣста есте кондіціа темейнїкѣ
а вогѣціеї шї а ферїчірїї, дар пропѣнерѣ
са, кѣ, прїп десволтарѣ омѣлїї дѣп парте,
се дѣптемеїазѣ шї креңде де одатѣ ферїчі-
рѣ де овице а тѣтѣрор, нѣ маї сѣв конді-
ціа ачѣста есте адевѣратѣ, адїкѣ: кѣнд е-
гоїстѣл оменеск, дѣпдатѣ че военде сѣпъ
гѣвѣскѣ ферїчірѣ алтора пемтрѣ фолоскѣ
сѣв, се ва астѣмпѣра прїп інфлѣенца гѣ-
верпѣлїї, се ва тѣрцінї дѣп хотарѣле дре-
птѣлїї шї се вор опрї вртѣрїле сале, ка-
ре пот сѣп ватѣме тоатѣ тѣлѣїтѣ паціеї.

Дѣпъ че ам дѣпфѣцішат пе скѣрт че-
ле треї сістеме че аѣ домпїт маї пайнте,
шї дѣпъ каре паціїме шї статѣрїле сѣаѣ
сіміт а стрѣнѣде вогѣціе спре ашї дѣнде-
стѣла треvїнцеле шї спре а ажнѣде ла
о трѣнїтѣ де ферїчіре, нѣтем акѣм сѣп пѣ-
нїт маї департе, спре а кѣпоанде сістема
дѣпъ каре паціїме дїп зїоа де астѣзї се
сіргѣеск ашї дѣптемеїа ферїчірѣ шї нѣте-
рѣ лор; пе вртѣ вом черчета шї інфлѣ-

енца че аре шї партѣ че треvѣе сѣп іа гѣ-
верпѣл ла креңдерѣ шї дѣпмѣлїрѣ вогѣ-
ціеї націоанале шї ла дѣптреvїнцарѣ еї.

Дѣпъ сістема дїп зїоа де акѣм, доѣ
сѣпнт ісвоарѣле вогѣціеї націоанале шї а-
ле ферїчіреї де овице; чел дїп тѣї есте
патѣра кѣ тоате вѣнѣрїле сале, адїкѣ кѣ
тот че продѣче еа фѣрѣ вре о тѣпкѣ сѣаѣ
остепѣлѣ оменѣскѣ; ал доїлѣ ісвор есте
лѣкрарѣ дѣхѣлїї оменеск, каре ажѣтѣ шї
сіленде патѣра спре а продѣче маї тѣлте
вѣнѣрї, каре лѣкрѣлѣтѣ, дѣпфелѣрїенде шї по-
вилѣлѣтѣ продѣктеле че ес дїп сѣпнѣл патѣ-
рїї шї каре, прїп дѣпделетнїчірѣ са дѣп сѣ-
ра індѣстріеї, а негоцѣлїї, а артелор шї а
шїїнцелор, тѣрїенде вогѣціа націоаналѣ шї
фаче сѣп крѣскѣ ферїчірѣ де овице.

Прїп патѣрѣ дѣпделетем, маї кѣ сѣ-
мъ, локѣл внде есте ашезатѣ шї пе каре
дѣп стѣпѣнѣеде о паціе. Ла ачѣста тре-
вѣе сѣп се іа дѣп вѣгаре де сѣмъ дѣпін-
дерѣ шї копрїндерѣ локѣлїї, калїтатѣ шї
вѣнѣтатѣ нѣмѣлїтѣлїї сѣв, рѣвѣрїле, вѣл-
ціле, тѣнції, пѣдѣрїле шї доvїтоачеле;
асемепѣ треvѣе сѣп се іа дѣп ведере шї
клїма локѣлїї шї старѣ де кѣлтѣрѣ сѣаѣ
де лѣкраре дѣп каре сѣп афѣл ачел лок.

Ал доїлѣ ісвор де вогѣціа націоаналѣ
ам зїс кѣ есте лѣкрарѣ дѣхѣлїї оменеск.
Ачѣстѣ лѣкраре нѣ треvѣе сѣп се дѣпцелѣ-
гѣ нѣмаї асѣра продѣчерїї де вѣнѣрї сѣаѣ
лѣкрѣрї, пемтрѣ тѣлѣїтѣрїѣ треvїнцелор
матерїале сѣаѣ трѣпенці. Омѣл аре шї ал-
те треvїнѣде сѣфлетенці; де ачѣл, дѣхѣл
оменеск треvѣе сѣп дѣпделетнїчѣскѣ шї
кѣ артеле шї кѣ шїїнцеле, каре, нѣ нѣмаї
дѣпдестѣлѣлѣтѣ треvїнцеле сѣфлетенці шї
фак віаца омѣлїї маї фрѣзїоасѣ шї маї
дѣлче, чї аѣ шї о інфлѣенцѣ хотѣрѣлѣтѣ а-

съпра продължени де лъкръри материал. Кътре ачѣста тревзе съ се ја лп апроа-не въгаре де сѣмъ ши лнделетнѣирѣ дѣхлѣи оменеск лп сфера моралитѣдѣи ши деприндерѣ къ обичеирѣ ши пѣравърѣ въне. Пълп акъм, лпкъ пѣ с'а възът пѣи о на-дѣе каре съ се фѣ дѣвогъдѣт, ши а къриа ферицире съ фѣ фост темейникъ ши сѣгъръ, лнделетнѣиндѣсе пѣмаѣ къ тревзѣнделе ма-териале, фъръ сѣши фѣ десволтат дѣхл ши лп щѣнде ши арте, ши фъръ сѣши фѣ лп-темеѣат ферицирѣ са пе дрепт, морал ши релѣдѣе.

Амъндоз ѣсвоарѣле ачестѣ де вогъ-дѣе ши ферицире де овще, сѣнт дескѣе центрѣ фѣе каре фѣнде оменѣскъ ши пен-трѣ тоате нацѣле. Натѣра се афлѣ, пе тоатѣ фаца пѣмънтѣлѣи, лпмѣлпшгатѣ къ маѣ мѣлте саѣ маѣ пѣдѣне вънѣрѣ; асеме-нѣ ши пѣтерѣме дѣхлѣи оменеск се десво-лтѣз лп тодѣ оаменѣ маѣ мѣлт саѣ маѣ пѣдѣн.

Лъкрарѣ пѣтерѣмор оменѣдѣи, сѣв доѣ-кондѣдѣи, лптемеѣазѣ вогъдѣа ши ферицирѣ. Чѣ дѣн тѣѣ кондѣдѣе есте лъкрѣл, мѣнка саѣ остѣнѣла ши лпнѣрѣдѣрѣ лор; а доа есте кредѣтѣл лпнѣрѣмѣтат лптре оаменѣ ши нацѣи, ши чѣ маѣ маре ши маѣ лпнѣнсѣ словозенѣе де негоѣ. Кондѣдѣа дѣн тѣѣ прѣвѣдѣе ла оаменѣ лп парте; чѣ де а доа ла о содѣетате де оаменѣ саѣ нацѣи лптреѣи.

Лъкрѣл, мѣнка саѣ остѣнѣла есте де доѣ фелѣрѣ: фѣсѣкъ, кѣнд се лптревзѣнѣдѣ-зѣ пѣмаѣ пѣтерѣме трѣпѣдѣи ши сѣфлетѣ-скъ, кѣнд се пѣн лп лъкраре пѣтерѣме сѣ-флетѣдѣи але отѣлѣи. Лъкрѣл, мѣнка саѣ остѣнѣла есте кондѣдѣа лѣтѣи; фъръ дѣн-са пѣ пѣмаѣ къ пѣ се поате доѣндѣи кре-щѣре де вогъдѣе ши де ферицире, пентрѣ

вп ом саѣ о нацѣе, чѣ пѣи кѣар омѣл пѣ се поате фаче ом, де кѣлт пѣмаѣ прѣн дес-фѣшѣрарѣ пѣтерѣмор самѣ ши пѣнерѣ лор лп лъкраре. Пѣмаѣ прѣн мѣнкъ ши остѣ-нѣлѣ се поате доѣндѣи вогъдѣа, ка съ се лндестѣлезе тревзѣнделе оменѣдѣи ши сѣ се лптемеѣезе ферицирѣ. Дар фѣнд къ тревзѣнделе оменѣдѣи сѣнт мѣлте ши лпфелѣрѣте, вп ом пѣ есте лндестѣл-спре а ши ле лпнѣмѣпѣна сѣгър прѣн мѣнка са; тревзе дар съ се лппарѣдѣ-лъкрѣл, мѣнка саѣ остѣнѣла: вп ом съ лпнѣрѣдѣшезе о ратѣрѣ де лъкрѣ, алѣл алта. Кѣ кѣлт о нацѣе, пѣшѣдѣе лпнѣнѣте кътрѣ чѣвѣлѣзациѣ къ атѣт дѣ-хл оменеск сѣгър де сѣне лпши ја дѣре-кѣдѣе, кътре лпнѣрѣдѣрѣ лъкрѣлѣ ши а лп-делетнѣирѣмор. Мѣрѣнѣндѣсе вп ом къ о ратѣрѣ пѣмаѣ де лнделетнѣирѣе, се пѣне лп старе де а продѣче чеѣа десѣѣѣрѣнѣт лп ратѣра ачеа, ши доѣндѣдѣе мѣжлок де а се хрѣнѣ маѣ вѣне ши де а'ши лптеме-ѣа ферицирѣ; асеме-нѣ се економѣсѣдѣе ши пѣрѣдѣрѣ ачѣѣ де време, че се прѣчѣнѣдѣе ла о скѣмѣѣре неконтѣнѣтѣ, трекѣнд вп ом дела о лнделетнѣирѣе ла алта.

Лъкрѣл, мѣнка саѣ остѣнѣла къ каре се лнделетнѣеск пѣтерѣме оменѣдѣи, есте де шасѣ фелѣрѣ:

1.) Агонѣсѣрѣ ши стрѣнѣдѣрѣ де про-дѣкте але патѣреѣ, ши немѣжлочѣта лъкра-ре а пѣмънтѣлѣи, лпсоѣдѣт къ лпнѣлѣдѣ-рѣ ши повѣларѣ вънѣрѣмор че продѣче е.л. Де класѣл ачѣста се дѣн пропрѣтарѣи де мо-шѣи, ши тодѣ каре се лнделетнѣеск къ лъ-крарѣ кѣмпѣлѣи, къ економѣа доѣтоачѣ-лор, грѣдѣнѣрѣа пѣскѣрѣа ши алтеле.

2.) Лъкрарѣ продѣктѣлор патѣрале,

(*)

прин каре ли се дѣ о формѣ, че рѣспонде кѣ тревѣинцеле шѣ мѣлцѣтѣрѣле вѣдѣнѣ. Ан класѣл ачеста се копѣинд тодѣ каре се ан-делетническ кѣ индѣстриа, мецѣерѣи, манѣфак-тѣрѣстѣи, фабѣриканѣи, артѣстѣи, меканичѣи шѣ алѣи.

3.) Сѣимбарѣ шѣ десѣачерѣ, атѣт а агонѣсѣтелор продѣкте патѣрале, кѣт шѣ а обѣктелор ачелора каре сѣаѣ продѣс де мецѣерѣи, манѣфактѣрѣстѣи, фабѣриканѣи шѣ алѣи. Ачест клас копѣинде пе тодѣ ачѣа каре се анделетническ кѣ негодѣл, ан ма-ре сѣаѣ кѣ тѣрѣнѣишѣл.

4.) Десволтарѣ, антѣндѣрѣ шѣ десѣ-вѣршѣрѣ сѣерѣи кѣноѣицѣелор шѣ идеѣлор оменѣицѣи песте тот шѣ ан парте, ан део-сѣвѣтеле ратѣрѣи але артелор челор фрѣ-моасе шѣ але тѣтѣрор ѣицѣелор. Ан класѣл ачеста се копѣинд артѣстѣи естетѣицѣи, преѣтм зѣгравѣи, мѣзѣиканѣи шѣ алѣи; шѣ тодѣ анвѣнѣаѣи, преѣтм профѣсорѣи шѣ алѣи.

5.) Слѣжѣеле пентрѣ скопосѣрѣле пер-соанелор прѣвѣте. Де класѣл ачеста се ѣицѣи тоате слѣѣиле, дѣпѣ деосѣвѣтеле лор ан-сѣрѣнѣтѣрѣи шѣ анделетничѣрѣи пентрѣ стѣнѣ-нѣи лор.

6.) Слѣжѣеле пентрѣ скопосѣрѣле а тоатѣ соѣѣетатѣ пѣвѣликѣ. Ан класѣл ачеста се копѣинд тоате персоанеле ам-пѣлоѣате ла констѣтѣнѣа, гѣверѣл шѣ адми-нистраѣа соѣѣетѣнѣи.

Ла фѣишкарѣ лѣкѣрѣе сѣаѣ анделетни-чѣре оменѣскѣ дѣн ачесте шѣсе фѣлѣрѣи, трѣвѣе сѣ се факѣ деосѣвѣрѣе антре лѣкрѣл, мѣнка сѣаѣ остѣнѣла продѣктѣвѣ шѣ импродѣктѣвѣ. Продѣктѣвѣ нѣ естѣ пѣтаѣ лѣкрѣл ачелора каре се анделетническ кѣ лѣкѣрѣл

пѣтѣнтѣлѣи, дѣпѣ кѣтм вор фѣсѣокѣраѣи; чѣ ор каре лѣкрѣл, прин каре се агонѣсѣе зѣн зѣн сѣаѣ зѣн венѣт кѣрат, шѣ прин каре се антемеѣазѣл сѣаѣ се антѣмѣлѣеце богѣнѣа наѣионалѣ шѣ фѣрѣчѣрѣ де овѣце. Дѣнпро-тѣвѣл, тот лѣкрѣл, мѣнка сѣаѣ остѣнѣла естѣ импродѣктѣвѣ, кѣнд прин трѣнѣсѣл нѣ се кѣнѣицѣл маѣ мѣлт, декѣт консѣтѣнѣзѣл лѣкрѣторѣл, шѣ кѣнд, прин зѣрмаре, богѣнѣа нѣ довѣнѣеце адѣогаре шѣ креѣдѣре.

Сокотѣнд маѣ дѣпроанѣ, ор каре лѣ-кѣрѣе сѣаѣ анделетничѣре оменѣскѣ естѣ а-чѣи продѣктѣвѣл. Лѣкѣрѣл пѣтѣнтѣлѣи естѣ продѣктѣвѣл, кѣнд адѣче зѣн венѣт кѣрат, а-дѣкѣ зѣн прѣсѣос песте капѣталѣл че сѣа ан-трѣвѣнѣцат пентрѣ пѣтѣрѣл довѣнѣилор, шѣ кѣнд лѣкрѣторѣл агонѣсѣе маѣ мѣлт декѣт ан фѣче трѣвѣнѣцѣ пентрѣ консѣтѣ-нѣа са. Даѣа ачесте фолоасе нѣ се пот довѣнѣи, атѣнчѣ лѣкѣрѣл пѣтѣнтѣлѣи естѣ импродѣктѣвѣл. — Лѣкрѣл, ан сѣера индѣ-стриѣи, естѣ продѣктѣвѣл, кѣнд преѣл про-дѣктелор лѣкѣратѣ, мѣжлѣеце зѣн прѣсѣос, дѣпѣ че се скоате капѣталѣл антрѣвѣ-нѣцат, шѣ дѣпѣ че се пѣтѣск довѣнѣиле, шѣ кѣнд кѣнѣицѣл антрѣпрѣнѣзѣторѣлѣи шѣ ал лѣкрѣторѣлѣи ковѣрѣшаѣе консѣтѣнѣа лор. — Асѣменѣ шѣ негодѣл естѣ про-дѣктѣвѣл, кѣнд преѣл тѣрѣфѣрѣилор, нѣ пѣ-маѣ акоперѣ капѣталѣл антрѣвѣнѣцат пентрѣ ачестѣ шѣ довѣнѣиле лѣи, чѣ кѣнд кѣ-нѣицѣл естѣ маѣ марѣ декѣт консѣтѣнѣа. — Ан сѣжѣрѣит, шѣ лѣкрѣл артѣстѣилор, анвѣнѣаѣилор, преѣтм слѣжѣеле нарѣтѣкѣла-ре шѣ пѣвѣлѣче, сѣнѣт продѣктѣвѣе, кѣнд а-фарѣ де агонѣсѣрѣл челор трѣвѣнѣчоасе прин мѣнка лор, ле прѣсѣосѣе чеѣа, кѣт се мѣжлѣеце зѣн венѣт кѣрат.

Дѣн ачесте зѣсе пѣнѣл ачѣи, зѣрѣвѣзѣл,

къ, вогъџія ші ферічірѣ фісікъ а знеі паџіі, пѣ есте дптемеіатъ, нічі пе сінгъръ лѣкрарѣ пѣтѣнтѣлѣі, нічі пе сінгъръ індѣстріе, нічі пѣтаі пе негод, чі пе кѣте-треле де одатъ зпте. Лѣкрарѣ пѣтѣнтѣлѣі се поате сокоті ка чел дін тѣі те-меіѣ ал вогъџіеі; дін ачѣста се десволтѣ-зъ індѣстріа, каре дѣ прічінъ негодѣлѣі ка се префірезе вогъџія ші съ дплеснѣскъ тоате тревѣнџеле оменѣі.

Се поате, ка індѣстріа ші негодѣл съ продѣкъ о вогъџіе маі таре ші маі стрѣ-лѣчїтъ де кѣт лѣкрарѣ пѣтѣнтѣлѣі; дар ачѣ вогъџіе пѣтаі атѣнчі поате фі статор-нікъ, кѣнд, пе лѣнгъ індѣстріе ші негод, ва дпфлорі ші лѣкрарѣ пѣтѣнтѣлѣі.

Аспра вогъџіеі ші ферічіреі фісіче, че есте дптемеіатъ пе лѣкрарѣ пѣтѣнтѣлѣі, індѣстріе ші негод, дндеметнічірѣ ші лѣкрарѣ артелор ші а щїнџелор, дп-кѣт аре о інфлѣнџъ атѣт де таре, дпкѣт паџїле ачелѣ, дп міжлокѣл кѣрора с'аѣ кѣлтіват артеле ші щїнџеле, тот д'азна аѣ фост маі богате де кѣт ачелѣ каре саѣ дндеметнічіт пѣтаі кѣ лѣкрарѣ пѣтѣнтѣ-лѣі, індѣстріа ші негодѣл. Лѣкрарѣ ші дндеметнічірѣ пѣтерілор сѣфлетѣі, лѣтн-пѣзъ, ажѣтъ ші кѣртѣеск пѣтеріле трѣ-нещї, ші новѣџѣеск пе о паџїе пе дрѣ-тѣл чел маі сігър, де а ажѣнџе ла о ста-ре де вогъџіе, ші де а се дпвреднічі де ферічірѣ пѣтѣнтѣскъ.

Адоа кондіџіе а вогъџіеі ті а ферічі-рїі де свѣџе есте кредїтѣл дппрѣвѣтат, ші чѣ маі дптінсѣ словозеніе а негодѣлѣі.

Кредїтѣл есте дптемеіат пе дпкредїт-царѣ че зп зп ом аре дп дестойнічіа ал-тѣі ом, саѣ о паџїе дп дестойнічіа алтеі паџїі де а продѣче, прїн лѣкрарѣ са, вѣ-

пѣрї, прїн каре се довѣндеџе зп венїт кѣ-рат ші се дптѣлѣџе вогъџія; асемеіѣ ші пе вѣна воїнџъ че аре зп ом кѣтре алтѣл, саѣ о паџїе кѣтре алта, спре а се ажѣта ші спре а се спрїжіні дптре сіне кѣ тоате міжлоачеле, прїн каре се дпте-меіазъ, се асігърѣзъ ші креџе ферічірѣ фіекърѣі ом дп парте.

Дар кредїтѣл, атѣт дптре оеменї дп парте кѣт ші дптре паџїі, се разїтѣ пе чѣ маі дптінсѣ словозеніе а негодѣлѣі. Ачѣста домпџе атѣнчі, адѣкѣнд фолоасе непѣрїніте, кѣнд фіекаре ом се апѣкъ де ачел лѣкрѣ саѣ де ачѣ дндеметнічіре каре дї плаче, нептрѣ каре аре аплекаре, ші каре се потрївеџе кѣ тревѣнџеле са-ле, пе каре воеџе съ ле дндестѣлезе прїн міжлоаче дрепте; ші кѣнд гѣверпѣл паџї-еі рїдікъ тоате пїедїчїле че стаѣ дп дрѣ-тѣл лѣкрѣрїі трѣнещї саѣ сѣфлетѣі, дп-лесніндѣї тоате міжлоачеле ка съ се де-сволтезе кѣт се ва пѣтѣ маі тѣлт, ші дѣ ші асігърѣзъ фіекърѣі ом чѣ маі таре словозеніе де а'шї дппрѣџїа продѣктеле лѣкрѣрїі сале ші де а ле десфаче, атѣт дп лѣвптрѣл цѣрїі кѣт ші дп алте цѣрїі стрїеіне, дака прїптр'ачѣста пѣ се ватѣтѣ дрептѣрїле алтѣіа.

Ор че ом поате авѣ маі тѣлте саѣ маі пѣџїне лѣкрѣрїі каре слѣжеск спре дп-дестѣларѣ тревѣнџелор сале. Ачесте лѣ-крѣрїі, че се дптревѣнџез ка міжлоаче спре деосївіте скопѣрїі, пої ле пѣтїт, кѣ о пѣ-тїре де овџе, вѣпѣрїі, фіе ачеле продѣ-кте патѣрале, пе каре ле продѣче патѣра де сіне фѣрѣ остепѣлѣ оменѣскъ, фіе продѣкте че ес прїн тѣнка ші остепѣла отѣлѣі. Тоате вѣпѣрїле патѣрїі саѣ але остепелї оменѣі аѣ зп валор, адїкъ сѣнт вѣне

пентрѣ зп лѣкрѣ, пентрѣ зп сѣжршїт. Дар кѣ кѣт сѣнт де деосївїте тревзїнде ле шї сѣжршїтѣрїле оаменїлор каре се љндестѣ-лез кѣ вѣзѣрїле патѣрїї сѣѣ але остепелїї оменепїї, кѣ атѣт де деосївїтѣ тревѣе сѣѣ ѣїе шї жѣдеката оаменїлор ла хотѣрѣрѣ валорѣлї вѣзѣрїлор. Аша дар, лѣкрѣл, тѣнка сѣѣ остепѣла оменѣскѣ нѣ се поате лѣа де тѣсѣрѣ (дѣпѣ кѣт ва Сїтїт љн сїстема їндустрїалѣ а са) спре а хотѣрѣ валорѣл вѣзѣрїлор; деспре о парте, кѣчї тѣлте продѣкте патѣрале аѣ валор љн сї-не, ѣрѣ сѣ се ѣї љнтревзїнцат тѣнкѣ о-менѣскѣ ла продѣчерѣ лор, асѣел есте: металѣл, лемпеле пещїї, вѣпатѣл шї алтеле; деспре алтѣ парте, кѣчї хотѣрѣрѣ валорѣлї зпї лѣкрѣ тревзїнчос, атѣрпѣ дела тревзїнцеле шї гѣндѣрїле оаменїлор, адїкѣ дела вѣзѣтатѣ че аѣ кѣпоскѣт оаменїї кѣ аѣ вѣзѣрїле, пентрѣ скопѣрїле вїе-цїї лор.

Ыпеле вѣзѣрї аѣ валор пемїжлочїт, алтеле мїжлочїт. Бѣн де валор пемїжло-чїт есте ачела каре се љнтревзїнцѣлѣз пѣ-таї декѣт ка мїжлок, спре љндестѣларѣ зпей тревзїнцѣ оменепїї; асѣел есте пѣї-пѣ шї алтеле. Бѣн де валор мїжлочїт се зїче, каре слѣжаще ка мїжлок спре а до-вѣндї прїнтрѣлѣл вѣзѣрї де валор пемї-жлочїт; асѣел сѣнт ванїї, шї алтеле. Ва-лорѣл пемїжлочїт ал зпї вѣн, се поате пѣтї шї валор де тревзїнцѣ, дѣпѣ кѣт есте сїлѣ таї таре сѣѣ таї мїкѣ спре љн-пѣкарѣ тревзїнцелор оменепїї; їар валорѣл мїжлочїт ал зпї вѣн се поате зїче шї валор де скїтѣ, дѣпѣ кѣт, прїн скїтѣ-лѣл сѣѣ, се пот довѣндї алте лѣкрѣрї фо-лосїтоаре.

Сѣтма де вѣзѣрї де валор че зп от ле

агонїсецѣ прїн лѣкрарѣ патѣрїї, сѣѣ прїн љнтревзїнцарѣ пѣтерїлор сале, ор прїн скїтѣ кѣ алте вѣзѣрї, есте венїтѣл сѣѣ. Дїн сѣтма венїтѣлї ачестѣїа се алкѣтѣеце аверѣ са.

Дака зп от аре атѣта авере, љн кѣт поате трѣї о вїацѣ тѣлѣзїтѣ ѣрѣ грїжї, шї љї рѣтѣне шї венїт кѣрат пропорцїо-нал, не ачел от љл пѣтїт кѣ старе. Ын от есте стрѣтторат, кѣнд, прїн лѣкрѣл сѣѣ, авїа агонїсецѣ челе де неапѣратѣ трев-зїнцѣ пентрѣ вїаца са, ѣрѣ а се љнтпѣртѣ-шї де плѣчерїле ачелѣ каре фак вїаца дѣл-че шї тїкнїтѣ шї ѣрѣ аї рѣтѣлѣ зп венїт кѣрат; їар сѣрак есте атѣчї кѣнд, прїн тѣнка шї остепѣла са, нѣ поате акоперї нїчї тревзїнцеле челе неапѣрате.

Сѣтѣ пѣтїрѣ де богѣдїе љнцелѣ-цет деовїце ачѣ сѣтѣ таре де вѣзѣрї прїн каре кѣ чѣ таї таре љнлеспїре шї сїгѣ-ранцїе се довѣндѣск тоате скопѣрїле вїе-цїї, шї прїн каре отѣл се љнвреднїчїецѣ де тоате плѣчерїле каре фак ферїчїрѣ пѣ-тѣлѣтѣскѣ. љн парте љнсѣ, богѣдїа стѣ љн ачѣ сѣтѣ де вѣзѣрї че љї прїсосеск пѣнї от сѣѣ нацїї, дѣпѣ че љнї љндестѣ-лѣлѣз тоате тревзїнцеле сале. Кѣ љнтѣл-цїрѣ прїсосѣлї ачестѣїа, каре алкѣтѣеце венїтѣл кѣрат, крѣеце, се љнтѣлѣеце шї богѣдїа.

(Din Romania.)

П А Р О К А.

љн времїле челе векї капетеле пле-ше ераѣ љн таре чїпсте, кѣчї пѣтаї вѣ-трїпїї ле пѣртаѣ, шї апої ѣїнд зїкала: „љн чеї вѣтрѣлї кѣтѣ сѣат“, плешїрѣ љї пѣлѣ љнтрѣн ранг де вреднїчїе. Астѣзї чеї кѣ

чѣтъра пелѣгъ аѣ пѣдипъ вазъ, шѣ пентрѣ че? Пентрѣ къ чѣѣ тѣперѣ о поартѣ. Шѣ оаре че се фѣе прѣчина? Фѣѣнд шѣ еѣ дп-тре чѣѣ плешѣ пѣмѣрат, де се ва шѣ пѣрѣ чѣѣторѣмор къ мѣ лѣзд дпсѣшѣ пре мѣне, тотѣшѣ фѣѣнд къ маѣ дрепт есте амѣ лѣзда, де кѣт амѣ дефѣѣма, тревѣе съ рѣмѣдп копсеквент къ глѣма мѣ, шѣ съ зѣк къ дѣкъ дп времѣ де де мѣлт плешѣрѣ дѣдѣ оаменѣмор пре а кѣѣ кап се дпкѣѣба о вреднѣчѣе маѣ дпналтѣ тревѣе съѣ дѣ шѣ астѣзѣ, кѣчѣ поѣ шѣм, кѣмкъ бѣтрѣдѣѣцѣе пѣ дп пѣмѣрѣл аѣлор, чѣ дп мѣнтѣ дптрѣгѣ, жѣдеката дрѣптѣ, шѣ дп кѣнодѣнда лѣмѣѣ потрѣвѣѣтъ. Дѣчѣ де воѣ зѣче чѣлор плешѣ съ се зѣте ла контразѣчѣерѣе фѣлософѣлор чѣлор марѣ прекѣм аѣ фост: Плато, Пѣтагорас, Аѣристотелес, Сократес, ш. а. шѣ вѣзѣндѣѣ шѣ пре ачѣштѣ ка пре сѣне къ капетеле пѣлеце, съ се мѣдпгѣѣе, мѣ тем къ дпшѣ вор респѣнде, кѣмкъ дѣдпшѣѣ астѣзѣ пѣ кѣвтѣ фѣлософѣа, чѣ лѣкс, фѣтеле шѣ пѣвестеле, шѣ кѣмкъ фѣтелор, шѣ пѣвестелор пѣле плѣче дпцѣелѣпѣѣѣшѣ чѣтърѣе голѣшѣе, чѣ зѣлѣфѣѣ лѣдѣѣ трашѣ прѣсте окѣ а ла Лѣст. Ба дпкъ зѣшѣ зѣк, къ аерѣл ле стрѣкъ крѣщѣтѣл, шѣ пентрѣ ачѣѣа, саѣ се зѣпг пре кап къ зѣлѣз де вѣрѣѣане а лѣѣ Вѣлер шѣ се лѣздѣ къ ле крѣѣе плешѣрѣ, саѣ пѣрѣл? пѣ шѣѣ кѣм съ зѣк, саѣ. — Дпшѣ поартѣ шѣ кѣчѣлѣѣе рѣшѣѣ саѣ пѣгре саѣ де алт колор. Ачѣштѣ кѣчѣлѣѣе астѣпѣ шѣ плешѣрѣ; дпсѣ фѣѣнд къ се поате дптѣмѣпла, прекѣм vom vedѣ дп новѣстеа зрѣтѣтѣоаре, ка съ не пѣче къ дптѣмѣларѣ де не кап кѣчѣлѣѣца саѣ съ о лѣзм де воѣа поастрѣ врѣнд а арѣта зѣмѣнда дппѣнтѣ зѣѣѣ Dame, шѣ аша съ пѣсе вадѣ плешѣ-

рѣ, се сѣргѣѣрѣ мѣѣерѣѣ де пѣр саѣ фѣрѣ-зерѣѣ а аѣла зѣп мѣжлок, къ каре съ не астѣне ачѣаста а поастрѣ астѣзѣ дпн мѣлте прѣчѣнѣ пѣплѣкѣтѣ шѣ пѣсѣферѣѣтѣ патѣмѣ шѣ аша аѣларѣ Парока, карѣ дпн пѣр къ ал пострѣ потрѣвѣѣт атѣта де мѣѣестрѣ о шѣѣ астѣзѣ лѣкра, дп кѣт пѣ акѣѣ кап се ашѣазѣ, ачѣелѣѣа се дпгроаше шѣ се скѣртѣ мѣнтѣ, адѣкъ, зѣтѣ къ поартѣ парокѣ. — Съ vedem дарѣ кѣм саѣ аѣлат ачѣаста зѣп шѣ мѣлтора мѣлт фолосѣторѣѣ вѣштѣнт артѣфѣчѣал пентрѣ кап. —

Фѣлѣп чѣл зѣп Дѣкѣ дпн Бѣргѣнд пѣ-тѣмѣнд де о воалѣ лѣпгѣ, шѣ мѣнчѣѣоаре, аѣ пердѣт къ тотѣл пѣрѣл де не кап. Нѣ пѣтѣ чѣва маѣ трѣѣт а фѣѣ пентрѣ дѣпсѣл, декѣт ачѣастѣ дптѣмѣпларе, къ атѣта маѣ вѣртѣс, къ кѣт дѣпсѣл токмаѣ дптрѣ ачѣѣа врѣмѣ се сѣргѣѣа а довѣндѣ ѣнѣма алѣсеѣ сѣле мѣрѣсе а Исавѣлѣѣ дпн Портѣгѣ-лѣа ла карѣ сѣргѣѣндѣѣ фрѣмѣѣѣѣца шѣ плѣ-чѣрѣ трѣпѣлѣѣѣ маѣ мѣлт декѣт орѣ кѣнд дп ѣра де лѣпсѣ.

Дп статѣл ачѣаста мѣнчѣѣторѣѣ аѣлѣдѣсе Фѣлѣп, се хотѣрѣ съ поарте о кѣчѣѣ-лѣѣѣ де варѣшон (катѣфѣ) пѣгрѣ, шѣ тоѣѣ кѣртѣнѣѣ лѣѣ врѣнд а плѣчѣа стѣпѣлѣлѣѣ съѣ рѣзѣндѣѣшѣ капетеле, дпшѣ пѣсерѣ асѣ-менѣ кѣчѣлѣѣѣѣ пре кап, къ ачѣастѣ по-доавѣ а капѣлѣѣ кѣлѣѣторѣѣрѣ дп четатѣ Брѣг, зѣнде аѣѣентаѣ мѣрѣса. Вѣзѣндѣѣѣ да-рѣ Белѣѣѣ къ капетеле расе шѣ къ кѣчѣѣлѣ-ѣѣа де варѣшон не кап, се мѣрарѣ фѣоарте де Бѣргѣнѣѣ, дпсѣ ачѣштѣ ле спѣсерѣ кѣм къ ачѣаста ар фѣ зѣп лѣкрѣ поѣ шѣ кѣмкъ дпн кап он вѣсерѣчѣескѣ сѣдѣнт лѣ с'ар фѣ рѣндѣѣѣт аша кѣштѣм пѣцѣонал, шѣ къ ачѣаста дппѣкарѣ не Белѣѣѣ.

Сѣрѣѣѣоарѣ дпшѣ лѣѣ дпчѣпѣтѣл; пѣчѣѣ

одатъ нѣ саѣ маі възят чеваш асѣменѣ. Філіп десѣѣкъ стрѣльчирѣ тоатъ а сѣверепитѣеі сале; ел се сілѣ кѣ зн лѣкс песпѣс а довѣнді ачѣіа, че prin персоналіта-тѣ са нѣ нѣтѣ.

Ап сѣра дитѣеі дитѣлпирі стѣпѣпѣ о тѣчере mare дп палат. Чеасѣл вѣтѣ доаѣспрепѣче, Исавела дпценѣпкіа пре зн скѣпѣпѣ, ші дпші фѣчеа рѣтѣчпнѣ чеа de сѣра, кѣнд prince de вѣсте кѣмкѣ чпне-ва дешкпсе зпа ші дптрѣ дп одѣца еі. Штѣндѣсе дпдрѣпнт възѣ дпнапнтѣ са пре ачела, пентрѣ каре дѣпса дп чеасѣл ачела нѣ авѣ пічі о воіе а се рѣга. Дѣка а-прпnc de іѣвпре се лѣтѣ пе ценѣпке, ші се рѣгѣ de іертаре пентрѣ дпдрезпѣла че аѣ фѣкѣто.

Исавела дпчет дпчет се domоі. Філіп ворѣѣ тѣлт, ші сѣсппна ші маі тѣлт. Дпн пепорочпре мпшкѣндѣсе оарешкѣм дп пікѣ кѣчѣлпца ла пічіореле смерптеі Исавеле, ші рѣтасе кѣ кѣкѣрѣѣта пелѣгѣ. Пpпncеса прпвпнд ачест кап de вѣштѣнтѣл сѣѣ чел патѣрал кѣ тотѣл пѣрѣсіт нѣ пѣтѣ аш дпнѣ рѣсѣл. Дѣка ста дпкре-менпт, прпncеса тот рѣдѣ, Дѣка рѣппнат ші амѣрѣнт пѣрѣсі oдаіа Исавелп, карѣ тот зпа рѣдѣ.

Ап зпoa зрѣтѣоаре дпндѣдѣсе пѣпта, ші певѣзѣндѣсе пе фаца Дѣчп пічі о тресѣрѣ вѣселѣ, дпдрѣпнп Аватѣл Жофреді зпкѣ Дѣчп сѣ стѣпѣне, тоці сѣлт тѣрѣвѣраці пентрѣ дптрпстарѣ дплѣдпмеі тале, оарепѣ ар фп дп нѣтѣрѣ поастрѣ аді зпѣра дѣрѣрѣ?

Нпчі декѣм респѣпсе дѣка, пентрѣ па-

tіma mѣ нѣ есте докторіе. Еѣ аш врѣ сѣ фпѣ de мпрѣса мѣ іѣвпт!

Доарѣ прпncеса ар тревѣі сѣ фпе оарѣѣ, ка сѣ нѣ вазѣ плешпрѣ капѣлѣі дплѣ-дпмеі тале; пічі зн фпр de пѣр! стѣпѣне чпне аре пѣр?

Тоатѣ лѣтѣ, пѣмаі еѣ нѣ!

Жофреді дарѣ пѣсе зн преміѣзм mare, пентрѣ ачела мѣщер, каре ар аѣла кѣ пѣ-тпнѣ а фаче капѣлѣі вѣштѣлт артпфіціал аша de дппѣлѣторѣѣ ка сѣ нѣ се кѣпоа-скѣ. Ші токма кѣнд деспѣдѣжѣіа деспре пѣтпнда пропѣнерп сале, вені зн om, ші черѣ аѣдпенѣ.

Ачеста дптрѣнд дп каса аватѣлѣі ско-асе дпн возѣнар о парокѣ de пѣр фоарте мѣпестрос лѣкратѣ. Ла ведерѣ еі стрпгѣ а-ватѣл кѣт пѣтѣ de вѣкѣрпе: vіctоріа.

Нѣмеле тѣѣ зпсе аватѣл кѣтрѣ мѣщер; ші аѣлѣторѣл Парокеі, спѣнем кѣм те кіатѣ дпвѣрѣдпшпндѣл.

Петрѣ Ларшанг Бѣрвері дпн Дпжон, респѣпсе мѣщерѣ.

Філіп тот дптра' чеіа сѣрѣ фѣкѣ дп Бpпг о сѣрѣѣтоаре стрѣльчптѣ, ла карѣ вені кѣ о парокѣ влондѣ (бѣлѣ) дпподо-впт. Дѣпѣ врео кѣтева зпле 500 de по-вплі імітарѣ пе дѣка Філіп.

Повѣста нѣ пе спѣне de аѣ іѣвпт Исавела пре дѣка Філіп кѣ парокѣ маі тѣлт de кѣт папте, дпсѣ поі нѣ авем пічі о грпжѣ de ачеста дестѣл кѣ парока есте аѣлатѣ.

Dr. Васпч.